

TOPONÍMIA DELS POBLES VALENCIANS

BENIFALLIM

L'ALCOIÀ

ACADEMIA
VALENCIANA
DE LA LLINGÜA

AJUNTAMENT
DE BENIFALLIM

ACADÈMIA VALENCIANA DE LA LLENGUA
SECCIÓ D'ONOMÀSTICA

COORDINACIÓ I GESTIÓ
Unitat de Recursos Tecnicolingüístics

RECALL I TEXT
Vicent Cabanes i Fitor

AMB LA COL-LABORACIÓ DE
Josep Peres i Monter
Joaquín García Tomàs
Francisco García Aznar
Miguel Satorre Jordá
J. Carlos Barrachina
José Satorre Satorre

DISSENY
Vicent Almar

MAQUETACIÓ I GRAFISME
Guillermo Tomás Lull

© Acadèmia Valenciana de la Llengua

Col·lecció: Onomàstica i Toponímia
Sèrie: Toponímia dels Pobles Valencians
Benifallim, 42

Editat per: Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua
Av. de la Constitució, 284
46019 València
Tel.: 96 387 40 23
Adreça electrònica: avl@gva.es

Amb la col·laboració de l'Ajuntament de Benifallim

ISBN: 84-482-3831-1
Depòsit legal: V-3130-2004
Impressió: Industrias Gráficas Ecir, SA
produccion@ecir.com

www.avl.gva.es

BENIFALLIM

El terme de Benifallim, situat en la comarca de l'Alcoià, té 13,60 km². Fita al nord i a l'est amb el terme de Penàguila; al sud, amb el de la Torre de les Maçanes, i a l'oest, amb el d'Alcoi. El seu terreny, poblat per importants masses de carrasques i de pins, és bàsicament muntanyós, com revela la toponímia: el morret de Jeroni, la rastellera del Castell, el Morral, la Corona, el Tossal, el Carrascal, l'altet del Vell, les penyes de Martí, etc. Altres altures importants són: la serra del Rontonar (1.331 m), la Moleta (1.097 m) i el morro de la Vena (1.122 m).

La vila, situada a uns 737 metres sobre el nivell del mar, té ara una població de 138 habitants. El terme de Benifallim és ric en jaciments arqueològics: en la partida de les Puntes, en el mas del Carrascalet i en el barranc dels Clots se n'han trobat del neolític, del bronze, ibèric i romans. Quant a restes medievals, cal assenyalar el castell, que es considera obra de l'època cristiana.

L'origen del topònim *Benifallim* és islàmic: de *Beni-*, probablement nom tribal, amb el nom propi *Halim*, de l'arrel *hlm* de l'àrab comú. Apareix documentat per primera vegada en el segle XIII: el 1250 en dos donacions de l'alqueria de Penàguila, i el 1258 citat junt amb Penàguila. El 1316 Bernat de Cruïlles, senyor de Penàguila i Castalla, va atorgar carta de poblament a Benifallim, en la qual concedia heretats per a trenta pobladors. Amb tot, la parròquia va continuar sent annexa de la de Benilloba fins al 1535, en què se'n féu independent, amb 40 cases de cristians vells i altres de població morisca. Fins al 1707 va pertànyer a la governació de Xàtiva, i després, fins al 1833, a la governació d'Alcoi. Actualment el municipi està integrat en el partit judicial d'Alcoi.

L'economia és fonamentalment agrícola, encara que des de principis del segle XX hi ha hagut diversos intents de posar en marxa empreses de transformació agrícola, a hores d'ara desaparegudes, com una fàbrica d'aiguardent, una xicoteta empresa familiar de producció d'espardenyes de cànem, una ebenisteria, una trencadora d'ametles, una fàbrica d'olives, cups de vi, almàsseres d'oli i forns de ciment. Així, es cultiva el 45% de la superfície total, i els cultius predominants són els de secà (ametlers, oliveres i arbres fruiters). Els cereals, els llegums (cigró, panís) i les hortalisses únicament cobrixen les necessitats dels benifallimers.

La població celebra el 29 de setembre la festa patronal en honor a sant Miquel Arcàngel; el 8 de maig, la festa dels Casats, i la primera quinzena de setembre, la festa dels Pans Beneïts, dita també dels Fadrins i les Fadrines.

ELEMENTS FÍSICS

Orografia

Altet del Vell
Corona de Vacarisses
Cova de Gori
Cova del Tio Maca
Coveta de Felip
Coveta dels Clots
el Carrascal
el Collado
el Cotit
el Morral
el Rontonar
el Tossal
els Cauets de la Rabosa
la Corona
la Moleta
Morret de Jeroni

Morret de la Ruda
Morret del Comte
Morret del Currero
Morro de la Pedrissa
Morro de la Vena
Penya Catxa
Penya de Gori
Penya de la Botzina
Penya de Migjorn
Penya del Carrascal
Penyes de Martí
Plana de Baix
Plana de Dalt
Port de Benifallim
Rastellera del Castell

Hidrografia

Alcavó de la Serra
Alcavó del Cementeri
Alcavó del Tio Crespo
Alcavonet del Paradet
Alcavonet del Tio Serra
Alcavonet del Viudo
Androna de Borrell
Barranc de la Canaleta
Barranc de la Capella
Barranc de la Fonteta dels Asnars
Barranc de la Marrada
Barranc de les Ventreres
Barranc del Bumbot
Barranc del Paradet
Barranc del Pla

Barranc del Rontonar
Barranc del Tormo
Barranc dels Clots
Barranc dels Horts
Barranc dels Vilars
Barranc Fort
Barranquet de l'Espartero
Barranquet de la Tia Pintada
Bassa d'aprovisionament
Bassa del Maset de Doménech
Bassa i Llavador de la Capella
Boca de l'Androna de Borrell
Codolles del Rontonar
Depòsit municipal
el Pont de Terra

els Fontanals
Font de l'Alcavó
Font de la Devesa
Font de la Marrada
Font de la Vaca
Font del Calvari
Font del Maset de Doménech
Font del Racó de la Bassa
Font del Rontonar
Font del Tio Maca
Font dels Escaigs
Fonteta de José María

Fonteta de la Picona
Fonteta de la Teula
Fonteta del Port
Fonteta dels Asnars
Fonteta dels Clots
Fonteta dels Horts
Fonteta dels Vilars
Molí de Ciment
Molí de Ciment dels Horts
Pou del Castell
Pou del Morral
Pou del Port

PRESENCIA HUMANA

Poblament

Benifallim
Caseta de Balaguer
Caseta de Batiste
Caseta de Cotit
Caseta de la Capella
Caseta de les Punes
Caseta de Senén
Caseta del Xeu
Caseta dels Cardenals
Caseta dels Catalans
Casetes de Berenguer
Corral d'Esparsa
Corral del Calvari
Corral del Comte

Corral del Paradet
Corral del Planet
Corral del Roig
Corral del Tio Batiste el Gerró
Corral dels Cullerots
Corral dels Gaietans
la Granja
Mas Blanc
Mas de Doménech
Mas de la Devesa
Mas de Vacarisses
Mas del Baló
Mas del Carrascalet

Partides i paratges

Blanquinal

el Baló

el Berenguer
el Bessó
el Caragol
el Carrascal
el Carrascalet
el Carrió
el Castell
el Cementeri del Carrascalet
el Clot de la Llebre
el Freginal
el Guaretó del Mas Blanc
el Mas Blanc
el Mas de Doménech
el Mas de Vacarisses
el Paradet
el Pinaret
el Planet
el Port
el Racó de la Bassa
el Rajolí
el Rontonar
el Rontonaret
el Serradalet
el Torrero
els Clots
els Horts
els Marges
els Olivars
els Racons

els Serradals
els Vilars
l'Altet del Vell
l'Ereta
l'Ombria
la Capella
la Costera
la Costera d'Andreu
la Costera de la Mare de Déu
la Devesa
la Foia
la Foia de Llopis
la Foieta
la Foieta de les Penyes de Martí
la Font de l'Arbre
la Joquera
la Marrada
la Moleta
la Paradeta
la Parafanga
la Retura
la Serra
la Solaneta
la Solsida dels Cardenals
les Eres de Benifallim
les Planes
les Puntes
les Ribes
Matapollar

Vies de comunicació

Antic Camí de la Devesa
Assagador del Port
Camí de l'Olivar
Camí de la Capella
Camí de la Devesa
Camí de la Font de l'Arbre
Camí de les Planes

Camí de les Puntes
Camí de les Ribes
Camí de Relleu
Camí del Castell
Camí del Freginal
Camí del Morro de la Vena
Camí del Rontonar

Carretera d'Alcoi
Carretera de Benilloba
Carretera de l'Aitana

Carretera de la Torre
Carretera de Penàguila
Costera de la Mare de Déu

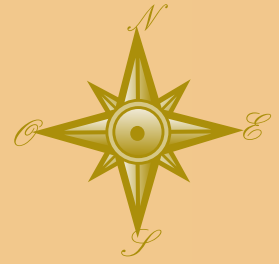
Altres llocs d'interés

Calvari
Campament del Port
Castell
Cementeri
Instal·lacions esportives

Jaciment Arqueològic de l'Altet del Vell
Jaciment Arqueològic del Mas del
Carrascalet
la Revolta del Rontonar
Pontet de l'Espartero

Elements Físics

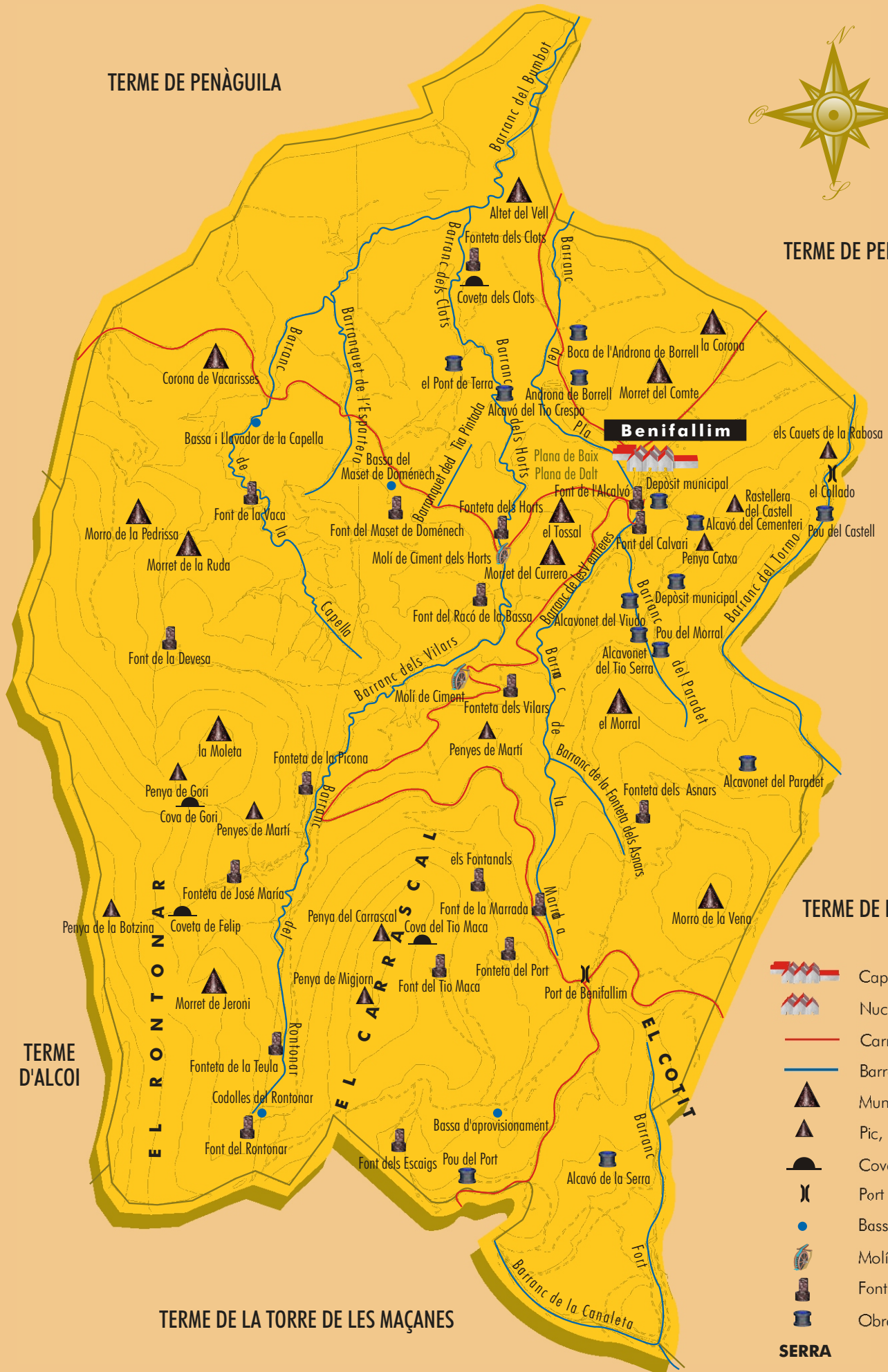
TERME DE PENÀGUILA

TERME DE PENÀGUILA

TERME D'ALCOI

TERME DE LA TORRE DE LES MAÇANES

TERME DE PENÀGUILA

- Capital de municipi
- Nucli de població
- Carretera
- Barranc
- Muntanya
- Pic, roca
- Cova
- Port de muntanya
- Bassa, codolla
- Molí
- Font
- Obra hidràulica

SERRA

Pla

Presència humana

